

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата медичних наук, доцента ЗВО кафедри акушерства та гінекології №2 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Фурман Оксани Володимирівни

на дисертаційну роботу аспірантки кафедри акушерства і гінекології №1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Демянюк Світлани Валеріївни

на тему «Синдром втрати плода у пацієнток із гемостазіологічними порушеннями: прогнозування та профілактика», представлену до захисту у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.161, що утворена згідно наказу ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова № 34 від 27 лютого 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова протокол № 8 від 26 лютого 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Ступінь актуальності обраної теми

Проблематика, що розглядається у дисертаційній роботі, належить до числа складних і недостатньо вирішених у сучасному акушерстві. Репродуктивні втрати, зокрема у контексті синдрому втрати плода, характеризуються значною клінічною варіабельністю та відсутністю уніфікованих підходів до їх оцінки і профілактики, що визначає актуальність подальших досліджень у цьому напрямку.

Формування даного патологічного стану пов'язане з порушенням регуляторних механізмів гестаційного процесу, серед яких вагоме місце займають зміни гемостазу. Порушення коагуляційного балансу у поєднанні з іншими системними дисфункціями сприяють розвитку плацентарної недостатності та зумовлюють несприятливі наслідки вагітності.

Разом із тим, сучасні підходи до оцінки ролі тромбофілічних розладів залишаються неоднозначними, що обмежує можливості формування чітких клінічних рекомендацій. Відсутність стандартизованих алгоритмів стратифікації

ризикі та визначення обсягу профілактичних заходів зумовлює необхідність подальшого наукового обґрунтування даної проблеми.

У цьому контексті доцільним є проведення досліджень, спрямованих на уточнення факторів ризику та оптимізацію підходів до профілактики репродуктивних втрат.

З огляду на викладене, дисертаційна робота Демянюк Світлани Валеріївни є актуальною та відповідає сучасним науковим запитам у галузі акушерства і гінекології.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Дисертаційна робота Демянюк Світлани Валеріївни виконана на достатньому науковому рівні та відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Зміст роботи свідчить про системний підхід до вирішення поставленого завдання та обґрунтованість обраної дослідницької стратегії.

Методологія дослідження є адекватною: використано комбінований дизайн із поєднанням різних етапів спостереження, залучено достатній обсяг клінічного матеріалу та сучасні методи аналізу. Отримані результати викладені послідовно, мають статистичне підтвердження та узгоджуються з сучасними науковими даними.

Окремої уваги заслуговує публікаційна активність здобувача. За темою дисертації опубліковано 10 наукових праць, серед яких 5 статей у фахових виданнях, включаючи 4 публікації у журналах, індексованих у міжнародній наукометричній базі Scopus. Це свідчить про належний рівень наукової апробації результатів та їх відповідність міжнародним вимогам. Крім того, результати дослідження представлені у 5 публікаціях у матеріалах наукових конгресів і конференцій, а також у вигляді стендової доповіді на VIII Міжнародному Конгресі “Репродуктивне здоров’я: мультидисциплінарний підхід у

безперервному професійному розвитку лікарів” (м. Київ, 2–3 квітня 2025 р.), що підтверджує широку апробацію результатів у фаховому середовищі.

Зміст опублікованих робіт відображає основні положення дисертації та охоплює ключові етапи дослідження.

У цілому дисертаційна робота характеризується достатнім рівнем наукової обґрунтованості, а наукові публікації здобувача підтверджують самостійність виконаного дослідження та його апробацію.

**Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних
результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в
опублікованих працях**

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в уточненні патогенетичних механізмів синдрому втрати плода у жінок із порушеннями системи гемостазу та обґрунтуванні підходів до його прогнозування і профілактики.

У дослідженні конкретизовано значення поєднаних гемостазіологічних, метаболічних та ендотеліальних порушень у розвитку плацентарної дисфункції та пов'язаних із нею акушерських ускладнень. Встановлено їх взаємопідсилюючий вплив на перебіг вагітності. Зокрема, тромбофілічні розлади виявлено у 66,3 % жінок із репродуктивними втратами; доведено, що вони достовірно підвищують ризик затримки росту плода (ОШ 4,4; 95 % ДІ [1,1–17,67]), антенатальної загибелі плода ($p=0,044$) та передчасних пологів (ОШ 7,41; 95 % ДІ [1,04–65,8]). Поєднання тромбофілічних розладів із ожирінням, гіпертензивними розладами та зниженим статусом 25(ОН)D асоціюється з підвищенням ризику прееклампсії до 44 разів та плацентарної дисфункції — до 20 разів ($p<0,05$).

Запропоновано підхід до стратифікації ризику синдрому втрати плода на основі інтегрованої оцінки клініко-анамнестичних і лабораторних показників, що дозволяє підвищити точність прогнозування.

Удосконалено профілактичну тактику шляхом впровадження диференційованого підходу до підготовки вагітності, що включав застосування вітаміну D3, L-аргініну, фолієвої кислоти та вітамінно-мінерального комплексу з біологічно активною формою фолату, спрямованого на корекцію порушень системи гемостазу, метаболічних змін і дефіцитних станів. У жінок із тромбофілічними розладами низького ризику застосування програми асоціювалось зі зниженням частоти плацентарної дисфункції (ОШ 0,10; 95 % ДІ [0,03–0,33]), затримки росту плода (ОШ 0,12; 95 % ДІ [0,01–0,94]) та гіпертензивних розладів de novo (ОШ 0,21; 95 % ДІ [0,05–0,84]), а також статистично значущим підвищенням частоти збереження бажаної вагітності з 82,5 % до 97,5 % (ОШ 8,3; 95 % ДІ [1,06–70,7]).

Основні результати дослідження повною мірою відображені в наукових публікаціях здобувача та відповідають змісту дисертаційної роботи.

**Наукова обґрунтованість та відповідність темі дисертації отриманих
результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій,
сформульованих у дисертації**

Наукова обґрунтованість результатів дисертаційної роботи забезпечена раціонально побудованим дизайном дослідження, що включав ретроспективний та проспективний етапи.

Ретроспективна частина охоплювала 166 пацієнток, із яких 83 жінки з синдромом втрати плода сформували основну групу, а 83 пацієнтки з фізіологічним перебігом вагітності — контрольну. Такий підхід забезпечив коректну порівнюваність груп і дозволив визначити провідні клініко-анамнестичні та лабораторні фактори ризику.

Проспективне дослідження включало 129 жінок із синдромом втрати плода, які були стратифіковані залежно від ступеня тромбофілічних порушень. У групі низького ризику сформовано дві підгрупи по 40 пацієнток (основна та порівняння), а у групі високого ризику — 23 та 26 пацієнток відповідно. Така

структура дозволила провести об'єктивну оцінку ефективності різних підходів до підготовки до вагітності.

У дослідженні застосовано комплекс клінічних, лабораторних та інструментальних методів, що забезпечило багатофакторний аналіз.

Обробка результатів виконана з використанням сучасних статистичних методів, що підтверджує достовірність отриманих даних. Дослідження проведене з дотриманням етичних норм.

Отримані результати є логічно узгодженими, базуються на достатньому обсязі клінічного матеріалу та відповідають поставленим завданням. Висновки мають належне статистичне обґрунтування, а практичні рекомендації є клінічно доцільними.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертаційна робота характеризується логічною побудовою та відповідає поставленій меті - удосконаленню підходів до прогнозування і профілактики синдрому втрати плода у жінок із гемостазіологічними порушеннями.

Дизайн дослідження забезпечив послідовне вирішення завдань: від визначення провідних факторів ризику на основі клініко-анамнестичних і лабораторних даних до оцінки ефективності диференційованих профілактичних підходів залежно від ступеня тромбофілічних порушень.

У роботі застосовано комплекс сучасних методів із оцінкою стану системи гемостазу, метаболічних показників, а також аналізом перебігу вагітності та перинатальних наслідків, що забезпечило обґрунтованість отриманих результатів.

Здобувач продемонструвала вміння проводити комплексний аналіз і узагальнення даних, що дозволило сформулювати логічні висновки та практично значущі рекомендації.

Таким чином, рівень виконання дослідження свідчить про належне володіння методологією наукової діяльності.

Теоретичне і практичне значення отриманих результатів дослідження

Отримані результати мають вагомe значення для сучасного акушерства та гінекології, оскільки спрямовані на оптимізацію підходів до прогнозування і профілактики синдрому втрати плода у жінок із порушеннями системи гемостазу.

Теоретична цінність роботи полягає в уточненні ролі поєднаних гемостазіологічних, метаболічних та ендотеліальних порушень у формуванні плацентарної дисфункції та пов'язаних із нею ускладнень вагітності.

Практичне значення дослідження визначається виділенням комплексу клініко-анамнестичних і лабораторних показників, що дозволяють проводити стратифікацію ризику та своєчасно формувати індивідуалізовану тактику ведення пацієнток. Обґрунтовано доцільність застосування диференційованого підходу до підготовки до вагітності з урахуванням тромбофілічних порушень, метаболічного статусу та дефіцитних станів із включенням вітаміну D3, L-аргініну, фолієвої кислоти та вітамінно-мінерального комплексу з біологічно активною формою фолату четвертого покоління. У жінок із тромбофілічними розладами високого ризику впровадження оптимізованої програми супроводжувалося зниженням частоти загрозливого викидня (ОШ 0,07; 95 % ДІ [0,008–0,63]), анемії вагітних у I триместрі (ОШ 0,24; 95 % ДІ [0,056–0,99]) та плацентарної дисфункції (ОШ 0,303; 95 % ДІ [0,09–0,98]), що підтверджує клінічну доцільність застосування розробленої тактики в обох групах ризику.

Дисертаційне дослідження виконано в рамках науково-дослідної теми кафедри акушерства і гінекології № 1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова «Прогнозування, діагностика та профілактика порушень репродуктивної функції у жінок та дівчат в сучасних умовах» (№ державної реєстрації: 0122U002435), що свідчить про його відповідність актуальним напрямам розвитку медичної науки.

Отримані дані розширюють сучасні уявлення про патогенез синдрому втрати плода та можуть бути використані для подальшого вдосконалення персоналізованих підходів у клінічній практиці.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Матеріали дисертаційного дослідження доцільно використовувати у клінічній практиці акушерів-гінекологів, а також у навчальному процесі закладів вищої медичної освіти.

Встановлені фактори ризику синдрому втрати плода та їх поєднаний вплив можуть бути застосовані для вдосконалення підходів до стратифікації перинатального ризику та індивідуалізації ведення пацієнток.

Запропонований диференційований підхід до підготовки до вагітності з урахуванням тромбофілічних порушень, метаболічного статусу та дефіцитних станів може бути рекомендований для практичного впровадження з метою зниження частоти ускладнень вагітності та покращення її результатів.

Застосування отриманих результатів сприятиме оптимізації лікувально-профілактичних заходів та впровадженню персоналізованого підходу в акушерсько-гінекологічній практиці.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

За результатами аналізу дисертаційної роботи та наукових публікацій здобувача порушень принципів академічної доброчесності не встановлено.

Рукопис дисертації перевірено із використанням програмного забезпечення «StrikePlagiarism», при цьому рівень оригінальності становить 94,83%. Виявлені текстові співпадіння зумовлені використанням загальнонавчальної наукової термінології, стандартних формулювань, а також власних публікацій автора, які оформлені з належними посиланнями на першоджерела. Ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів не виявлено.

Отримані результати є власним науковим доробком здобувача, а їх апробація та публікація здійснені відповідно до чинних нормативних вимог.

Таким чином, дисертаційна робота відповідає принципам академічної доброчесності та етичним стандартам проведення наукових досліджень.

Висновок

про відповідність дисертації встановленим вимогам

Вважаю, що дисертаційна робота Демянюк Світлани Валеріївни на тему «Синдром втрати плода у пацієнок із гемостазіологічними порушеннями: прогнозування та профілактика», що подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною, самостійною кваліфікаційною науковою працею.

У роботі отримано результати, що поглиблюють сучасні уявлення про механізми розвитку синдрому втрати плода у пацієнок із тромбофілічними порушеннями, визначають ключові фактори ризику та обґрунтовують доцільність застосування диференційованих підходів до підготовки до вагітності з урахуванням ризик-стратифікації, корекції дефіцитних станів і стану ендотелію.

Дисертаційна робота за рівнем наукової новизни, обґрунтованістю методичних підходів, обсягом проведених клінічних досліджень, достовірністю отриманих результатів, їх практичною спрямованістю, а також повнотою висвітлення у наукових публікаціях і апробацією на фахових науково-практичних заходах у повній мірі відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ України № 341 від 21 березня 2022 р., № 502 від 19 травня 2023 р. та № 507 від 3 травня 2024 р.), та оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Демянюк Світлана Валеріївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент

к.мед.н., доцент ЗВО кафедри

акушерства та гінекології №2

Вінницького національного медичного

університету ім. М.І. Пирогова

Оксана ФУРМАН